

Læraravegleiðing í ferðslulæru í fólkskúlanum

Undirvísingin tekur alltaf stöð í teimum fôrleikum, ið næmingurinn hefur við sær av tí stigi, hann kemur. Námsætlan og útbúgvingarbygnaður skulu tryggja, at fortreytir fyri fjøltáttaðari undirvísing eru til staðar.

Hendan vegleiðing í at skipa undirvísingina í ferðslulæru vísir:

- hvørji fôrleikamál í ferðsluni skulu verða rokkin í hvørjum undirvísingartí
- hvat tilfar kann verða nýtt í undirvísingini fyri at røkka teimum settu fôrleikamálunum fyri hvønn undirvísingartí
- hvussu langa tíð tað tekur at undirvísa í tilfarinum
- hvørjum lærugreinum tað er hóskandi at undirvísa í ferðslulæru, har ferðsla ikki er nevnd sum partur av námsætlanini fyri lærugreinina.

Yvirskipað fôrleikamál og undirvísingartí:

1. Undirvísingartí (1.-3. flokkur):

Málið er, at næmingurinn dugir reglur og hugburð um at bera seg rætt at til gongu í ferðsluni, nýta hjálm, endurskin og bilbelti

2. Undirvísingartí (4.-6. flokkur):

Málið er, at næmingurinn lærir ástøðið at bera seg rætt at á súkklu og í myrkri í ferðsluni

3. Undirvísingartí (7.-9. flokkur):

Málið er, at næmingurinn fær ment sínar fôrleikar at taka trygg val í ferðsluni, eitt nú í mun til rúsdrekka, gáloysni og ferð

Harumframt kann næmingurinn menna sínar støðisfôrleikar í sambandi við ferðslulæru í at kalla øllum lærugreinum.

Ferðsla í námsætlanunum

Ferðsla er bert umrødd sum serstakt undirvísingarevni í námsætlanini fyri heimstaðarlæru í 1.-3. flokki. Tó er ferðslulæra kravt undirvísingarevni í fólkskúlanum á øllum flokksstigum, og tí verður mælt til at fylgja hesi vegleiðing í sambandi við undirvísing í ferðslulæru í 2. og 3. undirvísingartí eisini.

1.-3. flokkur

Í 1.-3. flokki er ferðsla partur av námsætlanini fyri lærugreinina heimstaðarlæru. Har stendur, at næmingurin dugir

- ferðslureglur, sum hann hevur brúk fyri, t.d. at vera ansin í ferðsluni, at nýta hjálm, tá ið hann súkkar ella rulluskoytar, at nýta endurskin, at kenna ljóskurvarnar og gongufeltini og at nýta bilbelti.

Mælt verður til at undirvísa í hesum tilfari fyri at røkka málunum í Námsætlanini í Heimstaðarlæru í Ferðslu:

Tilfar	Flokkur	Tíð
Gonguroynd http://snar.fo/ferdsla/gonguroynd/	Forskúli ella 1. flokkur	4 – 6 tímar
Tann stóri býurin http://snar.fo/ferdsla/tann-stori-byurin/	1.-2. flokkur	2 -3 tímar
Trygdarbelti http://snar.fo/tema/ferdsla/tilfar/trygdarbelti/	1. flokkur	1 tími
Pinkuhjálmur http://snar.fo/ferdsla/pinkuhjalmur-0-3/	1. flokkur	1 tími

Lærarin kann endurtaka *Gonguroyndina* ella brúka longri tíð til tilfarið alt eftir, hvat hann metir er neyðugt.

4.-6. flokkur

Hesi førleikamál eru sett fyri ferðslulæru í 2. undirvísingartíð:

Næmingurin lærir ástøðið:

- at ferðast trygt á súkklu í samspælinum við onnur í ferðsluni við at vera ansin
- at halda víkiskyldur og ferðslumerkingar
- at geva týðilig tekn at steðga og snara

- at lýsa, hvussu óskynsamur atburður í ferðsluni kann ávirka ferðslutrygdina
- kennir týdningin av at vera sjónlig/ur í ferðsluni.

Mælt verður til at undirvísa í nevnda tilfari í ferðslulæru í lærugreinini føroyskum, tí tilfarið stuðlar undir førleikamálini í námsætlanini fyri lærugreinina, umframt at atlit verða tikið fyri tvørfakligari undirvísing í lærugreinini. Undirvísingin í ferðslulæru er harumframt við til at fremja støðisførleikarnar, sum eru nevndir í øllum lærugreinum.

Tilfar	Flokkur	Tíð	Lærugrein
Endurskin http://snar.fo/ferdsla/endurskin/	4.-5. flokkur	1-2 tímar	Føroyskt
At súkkla http://snar.fo/ferdsla/at-sukkla/	6. flokkur	3-4 tímar	Føroyskt
Pinkuhjálmur http://snar.fo/ferdsla/pinkuhjalmur-4-6/	4.-6. flokkur	20 minuttir	Føroyskt

Endurskin stuðlar t.d. eisini undir hesi førleikakrøv í námsætlanini í føroyskum á 4. flokksstigi, har sagt verður, at næmingurin dugir:

- at lurta og spyrja um tað, ið sagt verður frá
- at fata samskifti í mun til boðbera, móttakara, miðil og støðu
- at tekna, svara skrivligum spurningum ella á annan hátt vísa, at tað lisna er skilt
- at nýta fjølbroytt orðatilfeingi

At súkkla fellir væl undir hesi førleikakrøv í námsætlanini í føroyskum á 6. flokksstigi, har sagt verður, at næmingurin dugir:

- at nýta talumálið klárt og skilliga í t.d. kjaki, samrøðu, framløgu, verkætlan og leiki
- at fata og lýsa samskifti í mun til boðbera, móttakara, miðil og støðu
- at lurta virkin og seta greinandi og metandi spurningar
- ymiskar lesihættir sum t.d. at snarlesa, nærlesa, punktlesa og vísa, at tað lisna er skilt

- at gera metingar og niðurstøður av tí, hann hevur sæð, hoyrt ella lisið

7.-9. flokkur

Hesi førleikamál eru sett fyri ferðslulæru í 3. undirvísingarpanti:

Næmingurin dugir:

- at meta um váðar, sum ávirka ferðslutrygdina
- at meta um skynsaman, rættan og skeivan atburð í ferðsluni
- at lýsa sína ábyrgd og skyldur fyri sær sjálvum og øðrum fólki í ferðsluni
- at meta um avleiðingarnar av óskynsomum atburði í ferðsluni
- at lýsa, hvørja ávirkan rúsdrekka, gálloysni og ferð kann hava á ferðslutrygdina.

Til hesi flokstigini er ferðsla ikki partur av námsætlanunum, men mælt verður til at undirvísa næmingunum í hesum tilfari, umframt at tey luttaka á Ferðsludegi í 8. flokki, sum Ráðið Fyri Ferðslutrygd bjóðar teimum til. 15 ára gomul standa næmingarnir á gáttini til vandamesta tíðarskeiðið í ferðsluhøpi, tí 15-24 ára gomul standa fyri stórum parti av álvarsligum ferðsluvánlukkum.

Mælt verður til at undirvísa í føroyskum og donskum í hesum tilfari, umframt at brúka tilfar á Snar.fo undir 'Greinir og filmar', sí leinki: <http://snar.fo/ferdsla/filmar-og-greinir/>

Tilfar	Flokkur	Tíð	Lærugrein
Vegamót http://snar.fo/ferdsla/vegamot/	8.-9. flokkur	2 - 3 tímar	Føroyskt
360° http://snar.fo/ferdsla/360/	8.-9. flokkur	2 tímar	Danskt

360° fellir væl undir førleikamálini í námsætlanini í donskum á 9. flokksstigi, har sagt verður, at næmingurin dugir:

- at málbera seg greitt og samanhangandi við røttum framburði í samsvari við samskiftisstøðuna
- at lurta og taka virknan lut í kjaki

- at troyta orðatilfeingið væl og nýta viðkomandi hugtøk
- at lesa raðið skjótt og skilja og liva seg inn í tað lisna.

Vegamót fellir væl undir hesi førleikakrøv í námsætlanini í føroyskum á 9. flokstigi, har sagt verður, at næmingurin dugir:

- at nýta talumálið skilliga og málsliga rætt í t.d. kjaki, samrøðu, framløgu, verkætlan og leiki
- at meta um og lýsa samskifti í mun til boðbera, móttakara, miðil og støðu
- at meta um munnligar framløgur hjá sær sjálvum og øðrum.

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Juni 2014